

PROJEKTET JORDGUBBENS URSPRUNGSLAND

25.9.2023

Innehåll

1 INLEDNING.....	1
2 FORSKNINGMETOD.....	1
3 RESULTAT.....	1
4 SAMMANFATTNING	2

1 INLEDNING

Under sommaren 2023 undersökte Mellersta Österbottens miljöhälsovård det geografiska ursprunget för jordgubbar som såldes som inhemska bär i Mellersta Österbotten. Syftet med projektet var att säkerställa att jordgubbarnas ursprungsland motsvarade det som angetts. Det geografiska ursprunget kan utredas genom kemisk analys av stabila isotoper i lätta grundämnen.

2 FORSKNINGMETOD

I början av sommaren 2023, i början av jordgubbssäsongen togs prover på jordgubbar som såldes som inhemska bär vid försäljningsställena. Provstorleken var cirka en halv liter jordgubbar. Jordgubbarna packades i en plastförpackning och lades i en plastpåse som förseglades. Förseglingens nummer skrevs upp i Livsmedelsverkets undersökningsremiss. Proverna frystes samma dag. Proverna sändes frysta till Livsmedelsverket.

Proverna analyserades som köptjänst vid Agroisolab i Tyskland. I analysen jämfördes provets isotopresultat till isotopresultaten i referensdatabasen för finländska jordgubbar. Referensdatabasen har bildats med hjälp av en statistisk klusteranalys med vilken isotopresultaten jämförs.

Aktörerna som säljer jordgubbar fick ett eget kontrollprov om de ville. Kontrollprovet togs på samma sätt som det egentliga provet. Aktörerna anvisades att frysa kontrollprovet och förvara det i fryset tills de fick resultatet.

Det togs sammanlagt fem jordgubbsprover.

I samband med provtagningen kontrollerades jordgubbarnas spårbarhet, vilka uppgifter som ges om dem samt förpackningspåskrifterna. I fråga om spårbarhet kontrollerades om jordgubbspartiet hade överensstämmande spårbarhetsdokument. På försäljningsskylten för jordgubbar som säljs utan förpackning ska finnas produktens namn, ursprungsland och kvalitetsklass. Förpackningen för jordgubbar som säljs i förpackning ska märkas med produktens namn, ursprungsland, förpackarens namn och adress, partikod, innehållsmängd och kvalitetsklass. Förpackningspåskrifterna ska vara på finska och svenska i tvåspråkiga kommuner. Vid försäljning i lösvikt räcker det med ett av språken.

Med jordgubbar som säljs i förpackning avses jordgubbar som säljs i askar med lock eller öppna lådor. Med jordgubbar som säljs utan förpackning avses jordgubbar som säljs i lösvikt eller i askar utan lock.

3 RESULTAT

Enligt resultatet av isotopundersökningen var alla fem prover av finskt geografiskt ursprung.

Tre försäljningsställen sålde jordgubbar utan förpackning och jordgubbarnas kvalitetsklass fattades på samtliga försäljningsskyltar. På en av försäljningsskyltarna för jordgubbar som säljs utan förpackning fattades också ursprungslandet.

Vid tre försäljningsställen såldes jordgubbar färdigt förpackade i askar. På ett försäljningsställe fanns all nödvändig information på jordgubbsförpackningen. På det andra försäljningsstället fattades förpackarens namn och adress samt partikod på förpackningarna. På det tredje stället fattades alla uppgifter som krävdes.

Endast en av fem kunde visa upp spårbarhetsdokumenten på plats (följesedel/fraktsedel eller motsvarande). Två av försäljningsställena skickade spårbarhetsdokumenten i efterhand per e-post till miljöhälsovården.

4 SAMMANFATTNING

Samtliga jordgubbsprover som Mellersta Österbottens miljöhälsovård tagit var av finländskt ursprung. På basis av inspektionsresultaten gavs bärförsäljarna anvisningar om vilka förpacknings- och försäljningspåskrifter som krävs samt vilka spårbarhetsdokument som behövs. I fortsättningen betonas förpacknings- och försäljningspåskrifter samt spårbarhetsdokument vid inspektioner som utförs i enlighet med tillsynsplanen.

LITTERATUR

Livsmedeslag (297/2021)

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna (834/2014)

Ohje tuorekasvisten merkinnöistä, Yksityiskohtaisia esimerkkejä eri kasvisten irtomyynti- ja pakkausmerkinnöistä, Livsmedelsverket anvisning 6320/04.02.00.01/2020/1